

1973 SEP 1

Magyar Hírlap

027. h 2

MŰVÉSZET

MAGYAR HÍRLAP

Egy fővárosi gyűjtemény

A közművelődés szolgálatában

Két percnire a Rózsavölgyi Zeneműbolttól, az újonnan épült parkolóház mögött, ahol a Bárczy István utca és a Fehérhajó utca kicsiny, háromszögletű térbe torkollik, szemközt a Danaidák bronzszobrával, egy száznegyven esztendő műemlék épület néhány helyiségében működik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár egyik legérdekesebb intézménye: a Zenei Kölcsönző Könyvtár.

Ez a „zenei gyűjtemény” abban különbözik más, hasonló szakgyűjteményektől, hogy bárki, aki beiratkozik, szabadon válogathat és kölcsönözhet a mintegy 22 000 kötetnyi kottatárból és a közel 7000 kötetnyi zenei szakkönyvtárból.

Időálló alkotások gyűjteménye

Böngészgetek a gazdag és nagy gondal összeállított kézikönyvtárban, amelyért oly sok dicséretet kapott már a könyvtár négy lelkes, hozzáértő könyvtárosnője, s örömmel fedezek fel olyan zenei ritkaságokat, mint a „Die Musik in Geschichte und Gegenwart” 15 kötetes; vagy a „Grove's Dictionary of Music and Musicians” 10 kötetes enciklopédiasorozata. Megtalálhatók itt külföldi és magyar zenei lexikonok, műszótárak, zeneleméleti és zenetörténeti tanulmányok, tudományos értékű életrajzok, a képzőművészet, az irodalom és a történettudomány zenei vonatkozású könyvei, népzenei gyűjtemények, 16 külföldi és valamennyi hazai zenei folyóirat és 19 teljes, úgynevezett „összkiadás” nagy zeneszerzők műveiből.

— Gyűjtőkörünk igen széles — mondja Szalai Agnes, a könyvtár vezetője. — Lehetőségeinken belül mindent gyűjtünk, az európai zene kibontakozásától napjainkig, a klasszikusoktól a legmodernebb zeneművekig, ami a világ zenei, illetve zenéről szóló irodalmában időt álló, értékes.

— Könyvtárosoktól, gyakran hallom, hogy a jó könyvtárat nemcsak a gyűjtemény minősége, összetétele jellemzi, hanem az is, hogyan „tárják föl” az anyagot, hogyan bukkan rá az érdeklődő a keresett anyagra. Gondolom, egy nyilvános zenei könyvtárra ez a tétel fokozottan érvényes.

— Igen. Épp ezért kilencféle katalógust szerkesztettünk, hogy ha az olvasó bármilyen irányból közeledik a keresett műhöz, hamar rátaláljon.

Szalai Agnes ösztönzésére magam próbálok ismerkedni a sokirányú katalógusrendszerrel, amelyhez foghatóan világot s könnyen útba igazított keveset látam. Betűrendes katalógus külön a szerzők és külön a szövegírók neve szerint; sorozatkatalógus; a művek címe szerinti csoportosítás; nemzetek szerinti csoportosítás a mű alapjául szolgáló (irodalmi) szöveg származása szerint; háromféle könyvkatalógus és egy pompás szakkatalógus, amely műfajonként s ezeken belül a mű formája szerint (partitúrák, zongorakivonatok, szólamanyagok) tárja az olvasó elé az anyagot.

Érdeklődők

a város minden részéből

Jeles nevek a világ minden tájáról, s elismerő bejegyzések sorjáznak az izléses vendégkönyvben. „Hálás vagyok — írja

Szokolay Sándor —, mert fél év alatt 50 olyan kompozíciót ismerhettem meg, amelynek megvásárlása képtelenség lett volna számomra.”

— Kapcsolatunk a zenei világgal intenzív és sokoldalú — jegyzi meg Szalai Agnes. — Elsődleges célunk mégis az, hogy a zenei iránt érdeklődő lakosságot lássuk el megfelelő kottaanyaggal és szakkönyvekkel. Ha valaki partitúrával akar hangversenyre menni, nálunk kölcsönözheti. Szívesen segítjük az énekes, hangszeres öntevékeny együtteseket, s külön örömrünk, hogy az iskolai énekkarokkal, kórusokkal jó a kapcsolatunk. Újabbán ismét reneszánszát éli a házi muzsikálás, az otthoni kamarázás. Főleg idősebbek és egyetemisták jönnek össze egy-egy lakósnak, hogy hobbyszerűen, a saját gyönyörűségükre zenéljenek. Örömmel segítjük őket, ha anyagot keresnek hangszercsoportjukhoz.

— E szerint „laikus” érdeklődők is látogatják a könyvtárat.

— Többen, mint a zenével foglalkozók. Ezeröttszáz olvasónknak közel 70 százaléka közülük kerül ki. Csepeltől Újpalotáig, Rákosszentmihálytól Budaörsig, a főváros minden részéből — és hadd tegyem hozzá, minden rétegéből! — jönnek hozzánk olvasók. Zenei tudásuk elmélyítése végett két klubot is szerveztünk a könyvtárban a hatvanas években. A „Collegium Musicum” keretében Lukin László tartott előadássorozatot az ifjú zenebarátoknak; „A Modern Zene Barátainak Köre” pedig Földes Imre vezetésével dolgozott. Egyik legemlékezetesebb vállalkozásunk az az interjúorozat volt, amit Földes Imre készített — a tagok jelenlétében — több zeneszerzővel, köztük Kurtág Györggyel, Petrovics Emmillel és másokkal. A beszélgetések 1969-ben, „Harmincasok” címmel, a Zeneműkiadó gondozásában kötetben is megjelentek.

— Miért csak múlt időben beszél a klubfoglalkozásokról?

— Mert a klubösszejövetellek megszűntek. Állományunk olyan gyorsan gyarapodott, hogy az összejövetellek színvonalát, pompásan berendezett olvasóteremünket raktárrá kellett átalakítanunk. Helybővítésre ugyanis nem volt lehetőség.

Kodály Zoltán kívánsága

A zenei könyvtár megnyitásának napján, 1964. május 30-án Kodály Zoltán ezt írta — elsőként — a vendégkönyvbe: „A zenei könyvtár megnyitását örömmel üdvözölöm. Kívánom, legyen olvasója is annyi, hogy mihamar szűknek bizonyuljon!”

Kodály Zoltán szívből fakadt jókívánsága bizony nagyon hamar beteljesült! Vajon örülne vagy szomorkodna-e a mester, ha élne, s tapasztalná, hogy a zenei gyűjtemény anyaga 9 esztendő alatt mintegy 20 000 kötetnyi kotta- s könyvanyaggal annyira meggyarapodott, hogy emiatt be kellett zárni az olvasószobát, sok-sok látogató kedves böngésző- és tartózkodási helyét? Erre szokták mondani, hogy „az egyik szemem sír, a másik meg nevet”!

Nincs helye a zenei könyvtárnak, hogy továbbblépjen!

És ezért nincs Budapestnek fonotékája, lemeztára! Pedig az ország mintegy 40 — megyei, járási, városi — könyvtárának már van. S van „lehallgatóterme” is, mert a fonotékához kezelőasztalok és lehallgatófülkék is szükségesek, hisz a kényes lemezek nem kölcsönözhetőek. Pedig szakemberek szerint korszerű zenei könyvtár lemeztár és lemezhallgató nélkül nem képzelhető el. Pedig naponta öten-hatan érdeklődnek a Fehérhajó utcai zenei könyvtárban, hogy bejöhetnek-e meghallgatni ezt vagy amazt a lemezt. Pedig pénz is kerülne a fonotéka megépítésére s berendezésére. És még helyileg is volna megoldás. De addig is, amíg ez megvalósul, a főváros zenei közművelődési könyvtára szeretettel várja az érdeklődőket.

Györi György